

ÚVODEM	5
1. NEZASTUPITELNOST EKOLOGIE A BIOLOGIE VŮBEC V OCHRANĚ	
2. PROSTŘEDÍ	7
3. 1.1. Ekologizace neekologických předmětů a studijních oborů včetně technických	7
4. 1.2. Proč jsou ekologové a ekologie v ochraně prostředí nezastupitelní	7
5. 1.2.1. Ekologické strategie ve vývoji organismů	7
6. 1.2.2. Kapacita biosféry a exponenciální růst současné populace člověka	9
7. 1.2.3. Složitost, jedinečnost a neopakovatelnost ekosystémů	9
8. 1.2.4. Úsilí člověka o emancipaci z ekosystémových vazeb	10
9. 1.3. Závěr kapitoly	11
10. 2. PROSTŘEDÍ MOŘSKÝCH A OCEÁNSKÝCH VOD	11
11. 2.1. Utváření mořského dna	11
12. 2.2. Salinita, poikiloosmotické a homoioosmotické organismy	12
13. 2.3. Kyslík v prostředí slaných vod	12
14. 2.4. Oxid uhličitý, dusík, fosfor a pH v prostředí slaných vod	13
15. 2.5. Železo, mangan a další prvky v prostředí slaných vod	14
16. 2.6. Organické látky v prostředí slaných vod	16
17. 2.7. Modifikace a gradienty světla v prostředí slaných vod	16
18. 2.8. Teplo, teplotní gradienty a zonace	17
19. 2.9. Tlak v prostředí slaných vod	18
20. 3. PRODUKCE ORGANICKÉ HMOTY, JEJÍ VYUŽITÍ V MOŘÍCH A OCEÁNECH ..	18
21. 3.1. Primární producenti, brutto a nettoprodukce	18
22. 3.1.1. Limity a příznivé podmínky pro primární produkci	20
23. 3.1.2. Připomínky k STEEMANN-NIELSENOVĚ metodě měření primární produkce	21
24. 3.2. Ztrátová produkce na dalších heterotrofních úrovních	22
25. 3.2.1. "Standing crop" a produkce ryb	22
26. 3.2.2. Přísum organické hmoty do afotického prostoru, producenti závislí troficky na detritu	23
27. 3.3. Koloběh živin a tok energie	23
28. 4. NARUŠOVÁNÍ PROSTŘEDÍ MOŘSKÝCH A OCEÁNSKÝCH VOD	24
29. 4.1. Pelagiální a bentální zóny jako ekosystémy	24
30. 4.2. Změny prostředí slaných vod evokované endogenně	25
31. 4.3. Změny prostředí podmíněné exogenně	26
32. 4.3.1. Kytovci a krumýřovky	26
33. 4.3.2. Nadměrný odlov ryb, jeho racionální regulace	26
34. 4.4. Škodliviny v prostředí slaných vod	27
35. 4.4.1. Ropa a produkty z ropy	28
36. 4.4.2. Biocidní látky v prostředí slaných vod	30
37. 4.4.3. Toxické kovy	32
38. 4.4.3.1. Mobilizace toxických kovů a proměnlivost jejich sloučenin ...	32
39. 4.4.3.2. Anorganická rtuť a metylrtuť	33
40. 4.4.3.3. Olovo	34
41. 4.4.3.4. Kadmium	35
42. 4.4.4. Radiomuklidy v prostředí slaných vod	36
43. 4.4.4.1. Nukleární válku nemohou přežít ani mořské, ani oceánské biocoenózy	37

4.5.	Bioindikace škodlivin v prostředí slaných vod	38
4.6.	Závěr k ochraně prostředí mořských a oceánských vod	38
5.	PROSTŘEDÍ PEVNINSKÝCH VOD	39
5.1.	Lotické vody v globálním koloběhu vody	39
5.1.1.	Rychlosť proudu, utváření dna, průtokové množství vody	39
5.1.2.	Teplotní poměry v lotických vodách	40
5.1.3.	Koncentrace kyslíku v lotických vodách	41
5.1.4.	Chemismus lotických vod	41
5.1.5.	Zdroje energie v lotických vodách	43
5.1.6.	Fotosyntetická fixace sluneční energie v lotických vodách	43
5.1.7.	Trofická struktura biocenóz v lotických vodách	45
5.1.7.1.	Drift v lotických vodách	46
5.1.8.	Adaptace heterotrofů v rychlém proudu	46
5.1.9.	Podélňá zonace lotických biocenóz	47
5.1.10.	Narušování přirozených pásem lotických vod	48
5.1.11.	Prognóza změn, jež nastanou naší výstavbou nádrží na Dunaji	48
5.2.	Lenitické vody v globálním koloběhu vody	50
5.2.1.	Světelné poměry v lenitických vodách	50
5.2.2.	Záření jako zdroj tepla a kinetické energie	51
5.2.3.	Plyny v lenitických vodách pro organismy zvláště významné	53
5.2.4.	Kyslík v lenitických vodách, gradienty, zonace	53
5.2.5.	Oxid uhličitý v lenitických vodách	54
5.2.6.	Koloběh dusíku v lenitických vodách	54
5.2.7.	Koloběh fosforu v lenitických vodách	55
5.2.8.	Některé další anorganické sloučeniny v chemismu lenitických vod ..	56
5.2.9.	Organické sloučeniny v lenitických vodách	58
6.	PEVNINSKÉ LENITICKÉ VODY V EKOSYSTÉMOVÉM POJETÍ	58
6.1.	Primární producenti v lenitických vodách	58
6.1.1.	Podmínky pro brutto a nettoprodukci fytoplanktonu	59
6.1.2.	Vyšší rostliny a nárosty v lenitických vodách	60
6.2.	Trofická struktura biocenóz lenitických vod	60
6.2.1.	Utilizace nettoprodukce v lenitických vodách	61
6.3.	Tok energie, koloběh látek uvolňovaných dekompozicí organické hmoty ..	61
6.3.1.	Bakterie ve funkci destruentů a producentů v lenitických vodách ..	62
7.	NARUŠOVÁNÍ PROSTŘEDÍ LOTICKÝCH A LENITICKÝCH VOD	64
7.1.	Potřeba vody z lotických a lenitických ekosystémů, exploatace jejich produkce	64
7.2.	Narušování vyváženého vztahu mezi trofií a saprobií, mechanismus samočištění	64
7.2.1.	Přirozená a indukovaná eutrofizace	65
7.2.2.	Jak čelit nastupující a postupující eutrofizaci	67
7.2.3.	Zdravotně závadné koncentrace dusičnanů v pitných vodách	67
7.3.	Zemědělské zdroje znečištění vod	68
7.3.1.	Kejda z velkokapacitních chovů skotu a prasat	68
7.3.2.	Silážní úprava krmiv, silážní štávy	69
7.3.3.	Minerální hnojiva, jejich ztráty při aplikacích	69
7.3.4.	Biocidní látky a některé kovy	70
7.3.5.	Závody potravinářského průmyslu jako zdroje znečištění	71
7.4.	Odpadní vody z obytné zástavby a jejího okolí	71
7.5.	Industriální zdroje nečistot naproti zemědělským	72
7.5.1.	Kovy unikající z industriálních technologických postupů	73

7.6.	Saprobiologické systémy	74
7.6.1.	Charakteristické organismy pěti stupňů limnosaprobitý	75
7.7.	Výhody a nevýhody bioindikace saprobity	76
7.7.1.	Vyšší rostliny a mechy v bioindikaci saprobity	76
7.7.2.	Nálevníci v bioindikaci saprobity	78
7.7.3.	Druhy rodu <i>Gammarus</i> sp. v bioindikaci saprobity	78
7.7.4.	Ephemeroptera v bioindikaci saprobity	79
7.7.5.	Plecoptera v bioindikaci saprobity	79
7.7.6.	Diptera v bioindikaci saprobity	80
7.7.7.	Vodní ptáci v bioindikaci stavů vodních ekosystémů	80
7.7.8.	Závěrem k problémům bioindikace saprobity	81
7.8.	Lotické a lemitické ekosystémy jako zdroje bílkovin	82
7.9.	Závěr k ochraně prostředí lotických a lemitických vod	83
8.	LITERATURA	85